

Sygnatura akt XII C 1578/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 24 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Flisikowska

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Anna Krzemińska

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2019 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa W. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w S.

o zapłatę

- 1. Oddala powództwo.**
- 2. Odstępuje od obciążenia powoda kosztami procesu.**
- 3. Kosztami nieopłaconej pomocy prawnej pełnomocnika z urzędu dla powoda adw. A. N. obciąża w całości Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Poznaniu, a szczegółowe wyliczenie tych kosztów pozostawia referendarzowi sądowemu.**

/-/H.Flisikowska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 września 2017 r. powód W. K. wniósł o zasądzenie od pozwanej Sędziego Sądu Rejonowego w S. J. S. na rzecz powoda kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia „ za brak bezstronności, praworządności i nienawiść do osób Niepełnosprawnych” oraz zapłaty przez pozwaną na rzecz Ośrodka dla osób Niepełnosprawnych w O. kwoty 100.000 zł „za niezgodne z działaniem osoby – funkcjonariusza publicznego pozwanej oraz nienawiść do osób niepełnosprawnych” (k.1).

Uzasadniając swoje stanowisko powód podał, że domaga się naprawienia szkody wyrządzonej przez pozwaną między innymi za wydanie w sprawie o sygn. akt (...) postanowienia z dnia 4 lipca 2017 r. dotyczącego odmowy ustanowienia dla powoda pełnomocnika z urzędu jako osobie niepełnosprawnej, niepowiadomienie go o zmianie sygnatury akt sprawy, za jednostronność prowadzenia sprawy przeciwko powodowi oraz za „wytykanie” w trakcie trwającego postępowania sądowego skazania powoda wyrokiem karnym (k.1).

Postanowieniem z dnia 17 października 2017 r. sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości oraz ustanowił dla powoda adwokata z urzędu, którego imiennie wyznaczyła Okręgowa Rada Adwokacka w P. (k.31).

W piśmie procesowym z dnia 6 grudnia 2017 r. pełnomocnik powoda sprecyzował stronę pozwaną w ten sposób, że jest nią Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego

w S.. Jednocześnie pełnomocnik sprostował i uzupełnił zgłoszone przez powoda żądania procesowe i wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego na rzecz Specjalnego Ośrodka Szkolno – (...) dla Dzieci (...) w O. kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty oraz o

zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kosztami pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu według norm przepisanych, a w tym wydatków w kwocie 111,80 zł (k.53).

W odpowiedzi na pozew z dnia 2 lutego 2018 r. reprezentująca pozwanego Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w S.kosztów postępowania, w tym na Skarbu Państwa- Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k.95).

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew strona pozwana zakwestionowała powództwo w całości, zarówno co do zasady jak i co do wysokości. W ocenie pozwanego powód nie wykazał, że doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, nie udowodnił by wskutek rzekomego naruszenia jego dóbr doznał krzywdy, jak również by ewentualnie doznana krzywda pozostawała z działaniem pozwanego w adekwatnym związku przyczynowym. Wskazał, że powód nie sprecyzował w sposób konkretny jakie jego dobro osobiste zostało naruszone. Zdaniem strony pozwanej działanie pozwanego Sądu Rejonowego w S. w żadnym wypadku nie można uznać za bezprawne albowiem nie sposób przypisać znamion bezprawności w związku z odmową ustanowienia powodowi profesjonalnego pełnomocnika z urzędu w postępowaniach sądowych o sygn. akt(...)Pozwany podał, że chociaż powód jest osobą niepełnosprawną, to sprawnie formułuje treść pism procesowych, które następnie są przenoszone na papier przez przewodnika. W ocenie pozwanego więc nie naruszył on przepisów regulujących zasady przyznawania pełnomocnika z urzędu, określone w art. 117 k.p.c. Z ostrożności procesowej poniesiono, iż wysokość żądanego przez powoda zadośćuczynienia oraz jako żądanie zapłaty sumy na wskazany cel społeczny są rażąco wygórowane (k. 96-101).

Na dalszym etapie postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód W. K. ma 60 lat. W związku z orzeczoną wobec niego dożywotnią karą pozbawienia wolności, powód obecnie przebywa w Zakładzie Karnym we W.. Powód nie pracuje.

Orzeczeniem (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

w S. z dnia 26 czerwca 2017 r. powoda zaliczono do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. W ww. orzeczeniu wskazano, że powód jest niezdolny do pracy oraz wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innych osób

w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Dowód: kserokopia legitymacji osoby niepełnosprawnej (k.5), zaświadczenie z Zakładu Karnego we W. (k.9), częściowo zeznania powoda (k.204-206), orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. (k.4), dokumentacja lekarska (k.23).

W sprawie z powództwa powoda przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu we W. o zapłatę, toczącej się przed Sądem Rejonowym wS., o sygn. akt (...)postanowieniem z dnia 4 lipca 2017 r. powód został zwolniony od kosztów sądowych w całości oraz oddalono jego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W uzasadnieniu ww. postanowienia Sąd Rejonowy wskazał między innymi, że analiza postępowania w tej sprawie wskazuje, że udział profesjonalnego pełnomocnika po stronie powoda nie jest potrzebny. Sąd Rejonowy wS.uznał, że sprawa o sygn. akt(...) nie ma charakteru skomplikowanego zarówno pod względem faktycznym ani prawnym, a zgodnie zaś z art. 5 k.p.c, w razie uzasadnionej potrzeby sąd może udzielić stronom i uczestnikom postępowania występującym w sprawie bez adwokata, radycy prawnego niezbędnych pouczeń co do treści czynności procesowych. Dalej podano, że powód sprawie o sygn. akt(...)samodzielnie wniósł pozew o złożył wszystkie dodatkowe wnioski, a z treści złożonego przez powoda pozwu wynika jego znajomość przepisów prawa.

Postanowieniem z dnia 15 czerwca 2018 r., wydanym w sprawie o sygn. akt(...)Sąd Okręgowy w P., Wydział XV Cywilny Odwoławczy oddalił zażalenie powoda na ww. postanowienie Sądu Rejonowego w S.. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy w P. wskazał, że zażalenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie. W ocenie Sądu Okręgowego w P.

z przedłożonych w sprawie dokumentów nie wynika, aby stan zdrowia powoda był na tyle zły, aby wyłączał możliwość samodzielnego dokonywania przez niego czynności procesowych. Sąd Okręgowy w P. wskazał, że powód ma wprawdzie orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności, jednakże dokumenty zgromadzone w tamtej sprawie nie dowodzą by był niewidomy oraz że pozostałe jego schorzenia uniemożliwiałyby mu samodzielny udział w procesie.

Dowód: dokumenty zgromadzone w aktach sprawy Sądu Rejonowego w S. sygn. akt (...) w tym : postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 4 lipca 2017 r. wraz uzasadnieniem (k.21); postanowienie Sądu Okręgowego w P.z dnia 15 czerwca 2018 r. wraz z uzasadnieniem (k.83-84)

W sprawie z powództwa powoda przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Zakładu Karnego we W. o zapłatę, toczącej się pod sygnaturą akt(...)postanowieniem z dnia 15 września 2017 Sąd Rejonowy w S. zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości oraz oddalił wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W uzasadnieniu postanowienia oddalającego wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, Sąd Rejonowy w S.wskazał, że sporządzony przez powoda pozew w sprawie o sygn. akt(...)zawiera wyartykułowane roszczenia powoda w sposób zrozumiały i spójny, z przytoczeniem podstaw prawnych, a uzasadnienie pozwu jest przejrzyste. Sąd Rejonowy w S. dalej wskazał, że zarówno pozew jak i inne pisma procesowe składane przez powoda zawierają liczne wnioski dowodowe, a nadto powód przejawia dużą aktywność procesową. Sąd Rejonowy w S.wskazał, że powód z pewnością nie należy do osób nieporadnych i przedstawia swe stanowisko w sposób komunikatywny. Dodatkowo Sąd Rejonowy wS.podał, że powód w żaden sposób nie wykazał, aby jego inwalidztwo lub stan zdrowia a jakikolwiek sposób utrudniały czy też uniemożliwiały dalsze samodzielne popieranie sprawy.

Dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 15 września 2017 r. wraz z uzasadnieniem (k.44-46)

Obecnie powód prowadzi również inne postępowania sądowe, toczące się przed innymi sądami w Polsce. Większość tych spraw powód toczy przeciwko Skarbowi Państwa, między innymi przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w B., Skarbowi Państwa- Dyrektorowi Aresztu Śledczego w L., Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w P.. W niektórych z ww. spraw, powoda reprezentuje profesjonalny pełnomocnik ustanowiony z urzędu. W sprawach w których powód nie działa przez profesjonalnego pełnomocnika, formułuje on pisma przy pomocy swoich kolegów współosadzonych. Pomoc polega na tym, że powód dyktuje współosadzonemu treść pism procesowych, a współosadzony je spisuje. W sprawach, w których powód działa bez udziału profesjonalnego pełnomocnika, samodzielnie składa pisma procesowe, w tym środki zaskarżenia oraz w terminie odpowiada na wezwania sądu.

Dowód: częściowo zeznania powoda (k.204-206);

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie wyżej przytoczonych dowodów:

Sąd przyjął, że **dokumenty urzędowe złożone** i zgromadzone w sprawie oraz w aktach sprawy Sądu Rejonowego w S. o sygn. akt(...)są prawdziwe i autentyczne. Nie ma bowiem żadnych podstaw, aby je kwestionować. Autentyczności oraz prawdziwości zawartych w nich danych nie kwestionowała w trybie art. 252 KPC żadna ze stron. Także sąd z urzędu nie znalazł podstaw do podważenia i konieczności sprawdzenia ich prawdziwości oraz faktów, które stwierdzały te dokumenty. W związku z czym dokumenty te mogą stanowić obiektywny i rzetelny materiał dowodowy. Ponadto, dokumenty te korzystają z domniemania ustanowionego dla nich w art. 244 KPC. Sąd dał również w całości wiarę **dokumentom prywatnym** przedłożonym do sprawy.

Zeznaniom powoda (k.204-206) sąd nadał przymiot wiarygodności w zakresie w jakim były one zgodne z ustalonym w sprawie stanem faktycznym oraz pozostałym zgromadzonym w sprawie wiarygodnym dla sądu materiałem dowodowym. W ocenie sądu, w większości zeznania powoda stanowiły jego subiektywne odczucia związane z przedmiotowymi postanowieniami wydanymi przez Sąd Rejonowy w S. W niektórych fragmentach swoich zeznań powód wykazał się również niespójnością, gdyż nie raz twierdził że skutecznie ustosunkowywał na wezwania sądu oraz prawidłowo i w terminie uzupełniał braki formalne składanych przez niego pism procesowych, a następnie

wskazywał, że sąd gubił niektóre dokumenty lub sąd ich nie czyta, co powodowało że powód musiał dwukrotnie wypowiadać się w danej kwestii.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika ustanowionego z urzędu, domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w S. kwoty 10.000 tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powoda oraz zapłaty sumy pieniężnej w kwocie 100.000 zł na wskazany przez powoda cel społeczny – Specjalny Ośrodek (...) dla Dzieci (...) w O.. Podstawę prawną swoich roszczeń strona powodowa ostatecznie oparła na art. 23 i 24 k.c. W ocenie strony powodowej poprzez wydanie przez Sąd Rejonowy w S. w sprawach o sygn. akt(...) postanowień odmawiających powodowi ustanowienia pełnomocnika z urzędu doszło do naruszenia jego dóbr osobistych.

W ocenie sądu w przedmiotowej sprawie powód nie wykazał, ażeby doszło do naruszenia jego dóbr osobistych. Zgodnie z art. 24 k.c § 1 ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Realizacja roszczenia z tytułu naruszenia dóbr osobistych wymaga w konsekwencji wykazania przez stronę powodową dwóch przesłanek: istnienia dobra osobistego oraz zagrożenia naruszeniem lub naruszenia tegoż dobra. Z kolei wynikające z ww. przepisu domniemanie bezprawności naruszenia dóbr osobistych powoduje, że ciężar udowodnienia że dane działanie lub zaniechanie powodujące naruszenie tego dobra nie było bezprawne obciąża pozwanego .

Odnosząc powyższe na kanwę niniejszej sprawy sąd wskazuje, że powód nie określił precyzyjnie istnienia jego dobra osobistego, które miało zostać naruszone. Zaznaczyć przy tym należy, że to na stronie powodowej – zgodnie z art. 6 k.c – spoczywa ciężar udowodnienia tych faktów, jako wywodzącej z nich skutki prawne, tym bardziej że powód był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika. To jest też element mający wpływ na oddalenie pozwu. W piśmie procesowym z dnia 6 grudnia 2018 r., w którym pełnomocnik powoda ostatecznie sprecyzował żądanie powoda wskazał, że upatruje on naruszenia jego dóbr osobistych zarówno w samej sentencji postanowień wydanych przez Sąd Rejonowy w S. w sprawach o sygn. akt (...) jak i ich uzasadnieniach. Zdaniem strony powodowej przedmiotowe postanowienia należy postrzegać „jako przejaw nie tylko naruszenia obowiązujących przepisów” jak i „ujawnienie przez sąd negatywnego stosunku do osób niepełnosprawnych, czy wręcz nienawiści, co stanowi naruszenie dóbr osobistych powoda jako osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności z powodu utraty wzroku”. Z kolei na rozprawie w dniu 15 stycznia 2019 r. pełnomocnik powódki wskazał, że naruszenie dóbr osobistych polegało na tym, że nieprzyznanie mu pełnomocnika z urzędu spowodowało ograniczenie jego możliwości w czynnym uczestniczeniu w postępowaniu (k.276).

Powód jak twierdził czuł się pokrzywdzony faktem, że pomimo jego niepełnosprawności Sąd Rejonowy w S. dwukrotnie, w dwóch odrębnych postępowaniach odmówił mu ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Strona powodowa jako osoba niewidoma uznała powyższe decyzje sądu jako objaw negatywnego stosunku czy wręcz nienawiści do osób niepełnosprawnych. Hipotetycznie można powiedzieć, że konkretyzując dobro, które teoretycznie mogłoby zostać naruszone u powoda mógł on wskazać na godność osobistą. Jednak ani powód ani jego fachowy pełnomocnik nie doprecyzował tego dobra o czym wyżej była mowa.

Odnosząc się do twierdzeń pełnomocnika powoda, że wskutek naruszenia dóbr osobistych powód został pozbawiony prawa do czynnego udziału w postępowaniach sądowych, sąd wskazuje że powyższe prawo powoda należy zakwalifikować jako prawo do sądu. Należy jednak podkreślić, że gwarantowane w art. 45 Konstytucji RP prawo do sądu nie mieści się w katalogu dóbr osobistych. W wyżej przytoczonym przepisie ustrojodawca zapewnił

bowiem każdemu obywatelowi Rzeczypospolitej Polskiej prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Sąd podziela w tym miejscu stanowisko ugruntowane przez Sąd Najwyższy, wyrażone w postanowieniu z dnia 31 stycznia 2018 r., sygn. akt V CSK 418/17 w którym wskazano, że prawo do sądu nie może być pojmowane jako dobro osobiste. Prawo do sądu jest bowiem prawem publicznoprawnym każdego obywatela gwarantowanym przez ustawę zasadniczą i następnie realizowanym poprzez ustawodawcę w poszczególnych ustawach. Oczywiście katalog dóbr osobistych, wymienionych w art. 23 KC, pozostających pod ochroną prawa cywilnego jest otwarty i wraz ze zmianami stosunków społecznych mogą pojawiać się i znikać pewne dobra, co jednak nie oznacza, że należy do niego zaliczyć prawo do sądu. Jest ono gwarantowane wymienionymi przepisami konwencji i Konstytucji nie może być zaliczone do kategorii wartości stanowiących dobro osobiste jednostki, ponieważ jest uprawnieniem przyznanym jej tymi regulacjami w związku z funkcjonowaniem w określonej sferze życia społecznego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 lipca 2018 r., sygn. akt I ACa 2321/15).

Wobec powyższego w ocenie sądu jedynym istniejącym w niniejszej sprawie dobrem osobistym powoda jest jego godność osobista. Zdaniem sądu jednakże, powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu, nie wykazał ażeby to dobro osobiste zostało naruszone.

W ocenie sądu bowiem w świetle zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie, nie można uznać że działania Sądu Rejonowego w S. w postępowaniach sądowych o sygnaturze akt(...)naruszyły godność osobistą powoda.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentuje się pogląd, zgodnie z którym ocena, czy w konkretnej sytuacji nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonywana według miary indywidualnej wrażliwości pokrzywdzonego, a więc według oceny subiektywnej zainteresowanego. Kryteria oceny naruszenia muszą być poddane obiektywizacji, trzeba w tym zakresie uwzględnić odczucia szerszego grona uczestników i powszechnie przyjmowane, a zasługujące na akceptację normy postępowania, w tym normy obyczajowe i wynikające z tradycji [tak m.in. wyrok SN z 11 marca 1997 r., III CKN 33/97, OSNC 1997 r., z. 6-7, poz. 93, wyrok SN z 16 stycznia 1976 r., II CR 692/75, OSNC 1976 r., z. 11, poz. 251 (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 maja 2016 r., sygn. akt VI ACa 656/15)]

Sąd Rejonowy w S. działał zgodnie z obowiązującymi przepisami kodeksu postępowania cywilnego. Nie zostało absolutnie wykazane aby sąd tymi działaniami miał zamiar pokrzywdzić powoda jako osobę niepełnosprawną. W sprawie o sygn. akt (...)zarówno sąd I Instancji jak i sąd II instancji odmówiły ustanowienia pełnomocnika wskazując, że powód w tej sprawie samodzielnie przedkładał pozew i inne pisma procesowe, składał wnioski dowodowe oraz prawidłowo i w terminie odpowiadał na wezwania sądu. Sąd II instancji dodał nadto, że powód jest osobą niepełnosprawną, jednakże ze zgromadzonych w tej sprawie dokumentów nie wynika aby powód był niewidomy. Sąd w tym miejscu wskazuje, że zgromadzonych w aktach sprawy(...)dokumentów, w szczególności z dokumentacji medycznej nie wynika aby powód był osobą niewidomą. Również i z postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 15 września 2017 r. wydanego w sprawie o sygn. akt(...)wynika, że powód w żaden sposób nie wykazał żeby jego inwalidztwo uniemożliwiało mu samodzielnie prowadzenie procesu. Należy w tym miejscu podkreślić, że w postępowaniu cywilnym, będącym postępowaniem kontradiktoryjnym sąd opiera się na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. W konsekwencji, w postępowaniu o ustanowienie pełnomocnika z urzędu to na osobie składającej wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (art. 117 k.p.c) spoczywa ciężar uprawdopodobnienia zasadności tegoż wniosku. O tym, że powód jest niewidomy sąd powziął informację dopiero w niniejszej sprawie (...)z powództwa powoda dzięki przedłożonej do pozwu dokumentacji medycznej, w której wyraźnie zaznaczono tę niepełnosprawność powoda –k. 23, czego powód nie wykazał w sprawach toczących się przed Sądem Rejonowym w S..

Nie można tym samym podzielić argumentacji strony powodowej, że sąd Rejonowy w S. w swoich działaniach kierował się niechęcią czy wręcz nienawiścią do osób niepełnosprawnych, a w szczególności do osób niewidomych. Po pierwsze sąd

w S. wydając przedmiotowe postanowienia, na skutek nieuprawdopodobnienia okoliczności uzasadniających uwzględnienie wniosków powoda oraz zgromadzonych

w sprawie dokumentów, nie miał świadomości tego że powód jest niewidomy. Po drugie, czynności procesowe podejmowane przez powoda w tychże postępowaniach, nawet jeżeli dokonywał ja z pomocą osób trzecich nie potwierdzały że powód jest osobą nieporadną w rozumieniu art. 117 § 5 k.p.c. Zdaniem sądu więc, poczucie pokrzywdzenia u powoda, było jego subiektywnym odczuciem, nie mieszczącym się w obiektywnym rozumieniu pojęcia naruszenia dóbr osobistych. Cierpienie powoda związane z jego inwalidztwem jest zrozumiałe, jednakże działanie Sądu Rejonowego w S. nie naruszyło jego dóbr osobistych. Poczucie większej wrażliwości u powoda dotyczącej jego niepełnosprawności nie może również uzasadniać - świetle obiektywnych przesłanek oraz okoliczności niniejszej sprawy – że Sąd Rejonowy w S. naruszył dobro osobiste powoda.

Marginalnie sąd wskazuje, że pozwany nie tylko nie naruszył dóbr osobistych powoda, ale również nie działał bezprawnie.

W myśl art. 117 § 1 k.p.c strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub w części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Zgodnie art. 117 § 2 kpc osoba fizyczna, nie zwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Wedle natomiast z art. 117 § 5 kpc sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny.

W orzecznictwie przyjmuje się, że udział adwokata w sprawie sąd może w szczególności uznać za potrzebny, gdy strona wnosząca o jego ustanowienie jest nieporadna bądź ma trudności z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1964 r., II PZ 46/64, NP 1965, nr 5, s. 56). Nadto zauważyć należy, że samo subiektywne przekonanie wnioskodawcy, że nie poradzi sobie w samodzielnym wytoczeniu i prowadzeniu procesu nie uzasadnia uwzględnienia jego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 12 października 2012 r. w sprawie I ACz 672/12).

W ocenie sądu, pozwany w sprawach o sygnaturach akt(...)działał w ramach obowiązującego prawa, tj. w ramach przepisów kodeksu postępowania cywilnego regulującego instytucję pełnomocnika z urzędu. Wskazać bowiem należy, że to czy w danej sprawie sąd uzna, że strona potrzebuje działać w postępowaniu sądowym przy pomocy profesjonalnego pełnomocnika zależy od uznania sądu orzekającego w danej sprawie i konkretnych okoliczności tej sprawy. Oznacza to więc, że sąd zgodnie z własnym przekonaniem i tymi okolicznościami decyduje czy dana strona wymaga pomocy ze strony radcy prawnego bądź adwokata. Sąd nie działa jednakże dowolnie albowiem jest związany zarówno przepisami prawa oraz podejmuje decyzje na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w tym przypadku na podstawie dokumentów mających uprawdopodobnić zasadność wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W świetle przedstawionych wyżej okoliczności trudno tym samym przyjąć, że Sąd Rejonowy w S.naruszył art. 117 § 5 k.p.c. Sąd dwukrotnie uznał – na podstawie zgromadzonych w tych sprawach dowodów – że powód nie jest osobą nieporadną tak aby uzasadniało to przyznanie jemu pełnomocnika z urzędu.

W ocenie sądu orzekającego decyzja sądu w tymże zakresie nie była bezprawna. Sąd Rejonowy w S. dwukrotnie uzasadnił swoje decyzje wskazując, że działania powoda w tychże postępowaniach o których wcześniej sąd już wcześniej się wypowiadał nie wskazują że nie jest on w stanie poprowadzić samodzielnie procesu. Jak już wyżej wskazano, to na powodzie spoczywał obowiązek uprawdopodobnienia tych okoliczności, a z dokumentów przedłożonych do spraw toczących się przed Sądem Rejonowym w S.wynikało, że powód jest osobą niepełnosprawną, ale nie niewidomą. Na koniec wyraźnie należy podkreślić, że nawet gdyby powód w tamtych postępowaniach złożył dokumenty co do tego, że jest niewidomy to nie oznacza wcale, że jest oczywiste, że takiego pełnomocnika sąd jemu by przyznał. Nie ma tu jak była mowa żadnego automatyzmu w tej decyzji sądu, a jest to jedna z okoliczności, którą sąd bierze pod uwagę. Rozpatrywane są wszystkie ważne argumenty i fakt, że powód jest niewidomy nie oznacza, że musi mieć pełnomocnika z urzędu bowiem może sobie radzić samodzielnie czy z pomocą innych osób nie będących prawnikami w postępowaniu sądowym z jego udziałem. Tutaj sąd podkreślał właśnie sprawne formułowanie przez

powoda pism procesowych, które następnie są przenoszone na papier przez przewodnika. Powoływał sąd także nieskomplikowany charakter prawny sprawy z udziałem powoda i zgodne z przepisami udzielanie przez sąd z urzędu potrzebnych powodowi stosownych pouczeń.

Sąd biorąc pod uwagę powyższe argumenty nie stwierdził podstaw do uwzględnienia powództwa w świetle zebranego materiału dowodowego w sprawie.

Z powyższych względów powództwo zasługiwało na oddalenie – **o czym orzeczono w punkcie 1 sentencji wyroku.**

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy powód obecnie przebywa w zakładzie karnym, jest niepełnosprawny oraz nie pracuje. W ocenie powyższego zasadnym było odstąpienie od obciążania go kosztami procesu - o czym sąd orzekł w **punkcie 2 sentencji wyroku.**

W punkcie 3 wyroku sąd wobec złożonego przez ustanowionego dla powoda pełnomocnika z urzędu adw. A. N. wniosku o przyznanie wynagrodzenia (k.53) kosztami niepłaconej pomocy prawnej z urzędu, która w żadnej części nie została pokryta obciążył w całości Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Poznaniu, przy czym na podstawie art. 108 § 1 zd. 2 szczegółowe ich wyliczenie pozostawił referendarzowi sądowemu.

SSO Hanna Flisikowska

ZARZĄDZENIE

1. Proszę odnotować uzasadnienie,
2. Odpis uzasadnienia proszę doręczyć:
3. Za 14 dni lub z apelacją

P., dn. _____ 02. 19 r. SSO Hanna Flisikowska